

เส้นทางสู่ผู้นำการเมือง

ดร.ณรงค์ สีนสวัสดิ์

 IMAC EDUCATION

เส้นทางสู่
ผู้นำการเมือง

ตัวอย่าง

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ณรงค์ ลินสวัสดิ์.

เส้นทางสู่ผู้นำการเมือง. -- กรุงเทพฯ : แม็ค, 2550.

280 หน้า.

1. ผู้นำทางการเมือง. I. ชื่อเรื่อง.

303.34

ISBN : 978-974-412-077-9

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

บริษัทของสงวนสิทธิ์ ห้ามมิให้ผู้ใดนำส่วนหนึ่งส่วนใด หรือตอนหนึ่งตอนใด
ของเนื้อหา ภาพประกอบและอื่นๆ ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ ไปทำการคัดลอก
โดยวิธีพิมพ์ดีด เรียงตัว อัดสำเนา ถ่ายฟิล์ม ถ่ายเอกสาร
พิมพ์โดยเครื่องจักร หรือวิธีการอื่นใดเพื่อนำไปแจกจำหน่าย

สงวนลิขสิทธิ์ : เมษายน 2550

ราคา 150 บาท

จัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

การสั่งซื้อ : ส่งธนาคัติสั่งจ่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าว ในนาม บริษัท สำนักพิมพ์ แม็ค จำกัด

9/99 อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว 38 ถนนลาดพร้าว แขวงจันทระเกษม

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2938-2022-7 โทรสาร 0-2938-2028

พิมพ์ที่ บริษัท เอเชียแปซิฟิกพริ้นติ้ง จำกัด โทรศัพท์ 0-2913-3990

ผู้นำการเมืองของแต่ละสังคมเป็นบุคคลพิเศษในแง่ที่ว่าเรามีอำนาจเหนือคนในสังคมในช่วงเวลาหนึ่ง ชีวิตของคนเหล่านี้จึงน่าสนใจ และสนุกไม่แพ้नियाที่นักประพันธ์แต่งขึ้น ทั้งๆ ที่เป็นเรื่องจริง การบริหารประเทศของคนที่เป็นผู้นำจะมีผลต่อคนทั้งประเทศ ซึ่งอาจจะมีทั้งผลดีและไม่ดี นอกจากนั้นผู้นำบางคนก็จะมีอิทธิพลไปถึงความเป็นอยู่ของคนในประเทศอื่นๆ ด้วย

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ไม่สนใจแต่เพียงชีวิตของผู้นำแต่ละคน แต่เป็นหนังสือที่พยายามศึกษาประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น คือ

1. ทำไมบางคนจึงอยากมีอำนาจทางการเมืองมากกว่าคนอื่น
2. ทำอย่างไรแต่ละคนจึงได้อำนาจทางการเมือง
3. เมื่อได้อำนาจทางการเมืองแล้วทำไมแต่ละคนจึงมีพฤติกรรมในขณะที่เป็นผู้นำรวมทั้งการบริหารประเทศแตกต่างกันออกไป

หนังสือเล่มนี้จะไขปริศนาทั้ง 3 ข้อนี้ ซึ่งได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอธิบายพร้อมกับยกตัวอย่างชีวิตของผู้นำแต่ละคนมาเพื่อประกอบคำอธิบายด้วย

นอกจากหนังสือเล่มนี้แล้วทางสำนักพิมพ์แม้อย่างได้จัดพิมพ์ชีวิตผู้นำคนสำคัญของโลกอีก 3 เล่ม คือ

1. ลินคอล์น ยอดนักประชาธิปไตย
2. นโปเลียน ยอดนักรบนักบริหาร
3. ฮิตเลอร์ จอมเผด็จการ

ซึ่งการอ่านหนังสือชีวิตผู้นำคนสำคัญทั้ง 3 คนนี้ให้เข้าใจถ่องแท้ก็ควรที่จะอ่านเล่มแรกเล่มนี้เสียก่อน

ดร.ณรงค์ สินสวัสดิ์

“บ้านเพลินน้ำปิง”

ต.สันผีเสื้อ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

บทที่ 1	1
ความจำเป็นที่สังคมต้องมีผู้นำ	
บทที่ 2	9
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการอำนาจทางการเมือง	
บทที่ 3	25
ความแตกต่างในความต้องการอำนาจ	
บทที่ 4	50
คุณสมบัติของผู้นำ	
บทที่ 5	116
ความแตกต่างในพฤติกรรมของผู้นำ	
บทที่ 6	135
แบบของผู้นำ	
บทที่ 7	177
เหมาเจ๋อตง : คนเกลียดพ่อ	
บทที่ 8	201
จอห์น เอฟ. เคนเนดี : พ่อเลี้ยงให้เป็นผู้นำ	
บทที่ 9	218
เซอร์ วินสตัน เชอร์ชิลล์	
บรรณานุกรม	274

ความจำเป็น ที่สังคมต้องมีผู้นำ

1

การรวมกันเป็นกลุ่มของสังคมมนุษย์

มนุษย์จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ตั้งแต่กลุ่มเล็ก คือ ครอบครัว หลายครอบครัวเป็นหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ เมือง และหลายๆ เมืองรวมกันเป็นประเทศ การอยู่รวมเป็นกลุ่มของมนุษย์เราเรียกว่าสังคม การที่มนุษย์อยู่รวมกันนั้นจะต้องเป็นประโยชน์แก่ตัวมนุษย์เอง แต่อะไรเล่าคือประโยชน์

ประโยชน์ประการแรกก็คือ ความมั่นคงปลอดภัย ถ้าเราเดินอยู่กลางป่าคนเดียว หรืออยู่บนภูเขาคนเดียว หรืออยู่บนเกาะกลางมหาสมุทรคนเดียว เราจะรู้สึกถึงความไม่มั่นคงปลอดภัย เราจะรู้สึกอ้างว้าง แต่เป็นการยากที่คนใดคนหนึ่งจะไปอยู่กลางป่าคนเดียวหรือบนภูเขา หรืออยู่บนเกาะกลางมหาสมุทรคนเดียว แต่ถ้าลองเดินดีๆ บนถนนคนเดียวสักชั่วโมง หรือเดินบนถนนในชนบทที่ห่างไกลคนสักหนึ่งหรือสองชั่วโมง เราจะรู้สึกว่าไม่ปลอดภัย เราอาจจะเกิดความหวาดกลัว ในสังคมมนุษย์ถึงแม้จะมีกฎหมายไว้ลงโทษผู้ทำร้ายผู้อื่น มีตำรวจคอยจับคนร้าย มีศาลคอยพิพากษาคดี แต่ก็ยังมีการทำร้ายร่างกาย แย่งชิงทรัพย์สิน และบางครั้งก็มีการสังหารชีวิตมนุษย์ด้วยกันเอง

ถ้ามนุษย์อยู่ตามลำพังก็คงจะมีภัยอันตรายจากมนุษย์ด้วยกันเองมากกว่าที่มนุษย์รวมอยู่ในสังคม

นอกจากอันตรายจากมนุษย์ในสังคมเดียวกันเองแล้ว อันตรายก็ยังมาจากคนต่างสังคม ต่างชาติ ต่างภาษา เพราะฉะนั้นการรวมกันอยู่

เป็นหมู่คนยิ่งมากเท่าใด โอกาสจะรวมกันต่อสู้เพื่อความปลอดภัยของตัวเองจากการทำร้ายของคนจากสังคมอื่นก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น

นอกจากการอยู่กันเป็นสังคมจะช่วยให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้ว การอยู่รวมกันยังก่อให้เกิดผลประโยชน์ในแง่ของวัตถุด้วย เพลโต (มีชีวิตอยู่ระหว่างปี 427-347 ก่อน ค.ศ.) นักปราชญ์ชาวกรีกได้เคยกล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า การที่คนอยู่รวมกันนั้นก็เพราะผลประโยชน์¹ กล่าวคือ คนถ้าอยู่โดดเดี่ยวแล้วจะไม่อาจแสวงหาสิ่งที่เขาต้องการ แต่ละคนที่มาอยู่รวมกันก็จะทำงานที่ตนถนัด เมื่อเป็นเช่นนี้คนจึงต้องไปอาศัยไต่ถามคนอื่น เพื่อให้มาช่วยจัดหาสิ่งที่เขาต้องการ แต่ละคนที่มาอยู่รวมกันก็จะทำงานที่ตนทำถนัด บางคนก็จะทำหน้าที่ปลูกข้าว บางคนทอผ้า บางคนเป็นช่างไม้ บางคนเป็นช่างทำรองเท้า ถ้าแต่ละคนทำงานที่ตนถนัดแล้ว สังคมในสังคมนั้นก็จะมีผลผลิตรวมกันเป็นจำนวนมากว่าการที่แต่ละคนจะทำหรือหาทุกๆ อย่างเอง เมื่อสังคมใหญ่ขึ้นก็จะมีคนอาชีพอื่นๆ มากขึ้น เช่น แพทย์ ทหาร นักเขียน นักแสดง ครู เป็นต้น

ข้อคิดของเพลโตนั้นจะเข้าใจได้ง่าย ปัจจุบันนี้ แต่ละวันเราต้องใช้สิ่งของมากมายหลายชนิด ตั้งแต่ตื่นนอนไปถึงเข้านอน เรามีสิ่งอำนวยความสะดวกสะดวกสบายต่างๆ มากมาย มีอาหาร มีผลไม้หลากหลายชนิด มีรถยนต์ โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ ถ้ามนุษย์อยู่ตัวคนเดียวและต้องทำทุกๆ อย่างที่เราใช้สอยเองแล้ว คงไม่มีใครทำสิ่งอำนวยความสะดวกที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันใช้เองเป็นแน่

อันที่จริงแล้ว นักชีววิทยาจะบอกเราว่า มนุษย์นั้นเป็นผลพวงของกระบวนการในการวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต สิ่งที่มีชีวิตมีสิ่งที่เรียกว่า

¹ ดู William Ebenstein, **Great Political Thinkers**, (3 rd Edition), (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1960) : p. 21.

สัญชาตญาณ (instinct) สัญชาตญาณคือ สิ่งที่มีมนุษย์หรือสัตว์รู้ได้โดยอัตโนมัติ ไม่ต้องเรียนรู้จากผู้อื่น วิลเลียม แมคดูกอล (William McDougall) กล่าวว่า การอยู่รวมกันของมนุษย์ก็เป็นสัญชาตญาณอันหนึ่ง ซึ่งเขาเรียกว่า สัญชาตญาณของความต้องการอยู่รวมกัน (gregarious instinct) หมายความว่า มนุษย์นั้นเมื่อโตขึ้นมากก็มีความต้องการโดยอัตโนมัติที่จะอยู่รวมหรืออยู่ใกล้ๆ กับคนอื่น² ธรรมชาติสร้างสัญชาตญาณนี้มาให้ก็เพื่อประโยชน์ในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตของมนุษย์เอง ด้วยเหตุนี้บางที่เมืองใหญ่มากเกินไป เช่น กรุงลอนดอน กรุงนิวยอร์ก หรือกรุงเทพมหานครของไทย แต่คนก็ยังชอบอยู่ไม่ยอมย้ายไปอยู่เมืองเล็กๆ ซึ่งก็อาจจะให้ความมั่นคงปลอดภัยได้พอๆ และมีผลดีด้านอื่นมากกว่าเช่น การจราจรไม่แออัด อากาศบริสุทธิ์กว่า การที่คนยังอยู่เมืองใหญ่แม้จะยากลำบาก มนุษย์ก็จะไม่ย้ายออก เพราะสัญชาตญาณของความ ต้องการอยู่รวมกันบอกเขาว่า คนยิ่งมากก็จะมีมีความมั่นคงปลอดภัย

ความขัดแย้งในสังคม

มนุษย์เมื่อมารวมกันอยู่ที่นี่จะมีข้อขัดแย้งกันเป็นเรื่องธรรมดา ขนาดคนที่พยายามตัดกิเลสแล้ว เช่น พระบางครั้งก็ยังมีข้อพิพาทกัน โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1588-1679 ได้กล่าวไว้ถึงความขัดแย้งกันของมนุษย์ว่า จะเกิดได้จาก 3 ประเด็นใหญ่³

² William McDougall "The Gregarious Instinct", In Jerome G. Manis and Samuel I. Clark (eds.) **Man and Society**, (New York : Macmilland Company, 1960) : pp. 187-189.

³ จากหนังสือที่ Thomas Hobbes เขียน ชื่อ The Leviathan บทที่ 13

1. เพื่อผลประโยชน์ เช่น เพื่อแย่งชิงภรรยา ลูก และทรัพย์สิน
2. เพื่อปกป้องตนเอง
3. เพื่อเกียรติยศชื่อเสียง

เพราะฉะนั้นมนุษย์จึงต้องมีผู้ปกครอง เพราะถ้าไม่มีผู้ปกครองแล้วคนจะเป็นศัตรูต่อกันและกัน คนจะไม่มีควมมั่นคงปลอดภัย ทุกคนจะพยายามสร้างพลังอำนาจให้แก่ตนให้มาก ซึ่งสภาพเช่นนี้สังคมมนุษย์จะหาความเจริญไม่ได้ ชีวิตจะมีแต่ความหวาดกลัว จะมีอันตรายของความตายจากการใช้กำลังรุนแรงอยู่เสมอ ชีวิตของมนุษย์ในสภาพเช่นนี้จึงเป็นชีวิตที่เต็มไปด้วยความอ้างว้าง ว้าเหว่ ยากจน น่ารังเกียจ โหดเหี้ยม และอายุสั้น

ความเห็นของฮอบส์ ดูจะมองมนุษย์ในแง่ร้ายจนเกินไป แต่เราก็พอจะมองเห็นว่าข้อคิดของเขาเป็นความจริงอยู่ไม่ใช่น้อย เพราะแม้แต่ในสังคมที่ถือว่าเจริญมาก มีกฎหมาย มีผู้ปกครองก็ยังมีทะเลาะเบาะแว้งของมนุษย์ มีการแย่งชิงทรัพย์สิน การทำร้ายหรือสังหารชีวิตคนอื่นเสมอ แม้แต่เกียรติยศก็เป็นบ่อเกิดของความขัดแย้ง

จอห์น ล็อก (John Locke มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1632-1704) มองธรรมชาติมนุษย์ในแง่ดีกว่าฮอบส์ และล็อกก็ยังมองเห็นความจำเป็นของการต้องมีผู้ปกครองสังคมอยู่ดี ล็อกคิดว่าสภาพของมนุษย์ ซึ่งอยู่กันโดยไม่มีผู้ปกครองคงไม่เลวร้ายแบบที่ฮอบส์คิด ล็อกคิดว่า ธรรมชาติสอนให้มนุษย์มีเหตุผล สอนให้มนุษย์อยู่กันอย่างเท่าเทียมกัน และมีอิสระเสรี และจะทำให้มนุษย์รู้ว่าไม่ควรทำอันตรายแก่ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของคนอื่น แต่การไม่มีผู้ปกครองก็ยังมีปัญหา เพราะเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นมา มนุษย์ก็จะมีอคติเข้าข้างตนเอง คอยคิดจะแก้แค้น และถ้าผู้ได้รับความเสียหายไม่เข้มแข็งพอ ก็ไม่อาจลงโทษผู้ทำอันตรายแก่ชีวิตร่างกายและ

ทรัพย์สินของตนได้ การมีรัฐบาลซึ่งจะทำหน้าที่เป็นคนกลางตัดสินข้อพิพาทและลงโทษผู้กระทำผิดจึงเป็นความจำเป็น⁴

กล่าวคือ ทั้งฮอบส์และล๊อคก็เห็นความจำเป็นของการที่ต้องมีรัฐบาลที่ดูแลและบังคับข้อขัดแย้งระหว่างคนในสังคมด้วยความยุติธรรม

เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ข้อขัดแย้งก็จะเกิดขึ้นได้เสมอ สามีภรรยาอยู่ด้วยกัน รักกันอย่างมากก็ยังคงอาจขัดแย้งถึงกับหย่าร้างกัน พี่น้องท้องเดียวกันอาจจะขัดแย้งกันถึงกับทำร้ายร่างกายกัน หรือสังหารชีวิตกันก็มีโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแย่งมรดก ความขัดแย้งเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็จะนำไปสู่การทำร้ายร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ กัน

ความขัดแย้งของมนุษย์อาจจะเกิดมาได้ใน 2 รูปแบบคือ ในแบบแรกทั้งสองฝ่ายต่างก็คิดว่าตนถูกและในอีกแบบหนึ่งฝ่ายที่ผิดรู้ตัวเองว่าผิด แต่เนื่องจากคิดว่า ฝ่ายที่เป็นผู้เสียหายอ่อนแอกว่า จึงละเมิดร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของผู้อื่น

ในความขัดแย้งแบบแรกนั้น เนื่องจากทั้งสองฝ่ายคิดว่าตนถูก การมีคนกลางที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับมาตัดสินว่า ใครถูกใครผิด จึงเป็นความจำเป็น เพราะคู่พิพาททั้งสองฝ่ายอาจจะคิดว่าตนถูกโดยความบริสุทธิ์ใจ เมื่อทั้งสองฝ่ายไม่ยอมรับข้อเสนอของฝ่ายตรงข้าม การมีคนกลางมาตัดสินจึงจำเป็น ในหมู่บ้านหรือในตลาด เมื่อเกิดมีข้อขัดแย้งขึ้น คู่พิพาทอาจไม่ต้องไปถึงศาล อาจจะให้ผู้ใหญ่บ้านหรือคนที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับตัดสิน เรื่องก็อาจจะจบลงได้

⁴ ดูรายละเอียดจากหนังสือของ John Locke เขียน ชื่อ Two Treatises of Government พิมพ์ครั้งแรก ค.ศ. 1690

แต่ในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายผิด แต่แข็งแรงกว่า ในกรณีนี้การจะลงโทษผู้กระทำผิดก็ต้องเป็นผู้ที่แข็งแรงหรือมีอำนาจมากกว่าผู้กระทำผิด เมื่อคนอยู่กันเป็นสังคมเล็กๆ เช่น หมู่บ้าน หรือตำบล หัวหน้าหมู่บ้าน หรือหัวหน้าตำบลก็จะทำหน้าที่ลงโทษผู้กระทำผิด ถ้าเป็นชุมชนที่ใหญ่ขึ้นมา การลงโทษผู้กระทำผิดก็จะมีสถาบันที่ทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ

แต่พอจะกล่าวได้ว่า ความจำเป็นของการมีผู้นำมีมาตั้งแต่มนุษย์ยังรวมกันเป็นชุมชนเล็กๆ คนในชุมชนจะยกย่องคนบางคนให้เป็นผู้นำ เพราะสติปัญญา ความกล้าหาญ ความแข็งแรง ทั้งนี้ก็เพื่อไว้ระบับข้อขัดแย้งในสังคม ยิ่งชุมชนใหญ่ขึ้น ความขัดแย้งก็ยิ่งมีโอกาสเกิดได้มากขึ้น การมีผู้นำสังคมนั้นๆ จึงยังมีความจำเป็นมากขึ้น

นอกจากการระบับข้อขัดแย้งภายในแล้วผู้นำยังเป็นผู้คอยปกป้องศัตรูจากภายนอกด้วย ทั้งนี้ก็เพราะการเบียดเบียนกันของมนุษย์ระหว่างคนละกลุ่ม คนละสังคม คนละรัฐนั้นเมื่ออยู่เสมอ การต่อสู้กับศัตรูภายนอกโดยขาดผู้นำเป็นข้อเสียเปรียบอย่างยิ่ง การมีผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็นของทุกสังคมมนุษย์

นอกเหนือไปจากการระบับข้อขัดแย้ง และการป้องกันศัตรูภายนอกแล้ว สังคมมนุษย์ก็ยังคงมีผู้นำเพื่อประโยชน์อย่างอื่น ซึ่งเราอาจจะรวมเรียกว่า การพัฒนาชุมชนหรือสังคม ทั้งนี้เพราะเมื่อคนมาอยู่รวมกันแล้ว มีกิจกรรมหลายอย่างที่สังคมพึงมี หรือปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยที่สิ่งเหล่านั้นไม่เป็นสิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การทำถนน การขุดบ่อ หรือสระน้ำ การทำสถานที่เคารพบูชาทางศาสนา เมื่อสังคมเจริญขึ้นก็อาจจะต้องมีกิจกรรม ซึ่งทำเพื่อสาธารณประโยชน์อีกมากมาย ถ้าเราดูระดับประเทศก็จะเห็นว่าผู้นำประเทศที่เก่งมากๆ สามารถสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติได้อย่างรวดเร็ว เช่น อดีตนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ของประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น

เพราะฉะนั้น หน้าที่หลักของผู้นำสังคมมนุษย์ก็คือ

1. การระงับข้อขัดแย้งระหว่างคนในสังคม
2. การป้องกันศัตรูภายนอก
3. การพัฒนาสังคม

ผู้นำการเมืองระดับประเทศ

สังคมมนุษย์อาจจะอยู่เป็นหมู่บ้านหรือรวมกันเป็นเผ่า ทั้งหมู่บ้านและเผ่าก็ต้องมีหัวหน้าหน่วยใหญ่ที่สุดของสังคมมนุษย์ ในปัจจุบันก็คือรัฐ ซึ่งต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1. ดินแดน
2. ประชากร
3. รัฐบาล
4. อำนาจอธิปไตย

คำว่ารัฐเป็นศัพท์วิชาการทางรัฐศาสตร์ พอจะเทียบได้กับประเทศ ที่เป็นเอกราชซึ่งต้องมีผู้นำประเทศ อาจจะเป็นตำแหน่งพระมหากษัตริย์ เช่น ในประเทศไทยเราก่อน พ.ศ. 2475 ผู้นำประเทศก็คือ พระมหากษัตริย์ ในปัจจุบันนี้ผู้นำที่มีอำนาจทางการเมืองอย่างแท้จริงของไทยก็คือ นายกรัฐมนตรี เช่นเดียวกับประเทศอังกฤษ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำการเมือง ส่วนในสหรัฐอเมริกา นั้น ผู้นำประเทศคือประธานาธิบดี

ผู้นำการเมืองก็คือผู้มีอำนาจทางการเมือง (political power) อำนาจทางการเมืองก็คือ อำนาจในการกำหนดนโยบายของประเทศ และอำนาจในการกำหนดตัวคนที่จะช่วยบริหารประเทศ เช่น ตั้งรัฐมนตรีกระทรวงต่างๆ และอำนาจในการที่จะบริหารประเทศตามนโยบายที่วางไว้

คำว่าอำนาจทางการเมืองนั้น เราอาจให้คำนิยามว่า คืออำนาจในการกำหนดนโยบาย อำนาจในการกำหนดตัวคนที่จะช่วยบริหารประเทศ และอำนาจในการบริหารประเทศตามนโยบายที่วางไว้

สำหรับคำว่าการเมือง (politics) นั้นเราอาจจะให้คำนิยามว่า คือการต่อสู้ช่วงชิง การใช้ และการรักษาไว้ซึ่งอำนาจทางการเมือง เพราะฉะนั้นการที่คนๆ หนึ่งสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นก็หมายความว่า เขากำลังดำเนินการต่อสู้ช่วงชิงเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็เป็นผู้มีอำนาจทางการเมือง เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่างกฎหมาย หรือลงมติเลือกใครเป็นนายกรัฐมนตรี เขาก็กำลังใช้อำนาจทางการเมือง และเมื่อหมดวาระการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีก ก็เป็นความพยายามที่จะรักษาไว้ซึ่งอำนาจทางการเมือง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการ อำนาจทางการเมือง

2

การเปรียบเทียบกับลิง

ในบทที่แล้วได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ทุกสังคมต้องมีผู้นำ คำถามก็คือว่า ทำไมสัตว์บางตัวในฝูง หรือคนบางคนในสังคม จึงต้องการเป็นผู้นำ

นักวิชาการที่เปรียบเทียบพฤติกรรมของสัตว์กับของคน เช่น เดสมอนด์ มอริส (Desmond Morris)¹ เห็นว่าความต้องการอำนาจของคนและของสัตว์นั้นเป็นสิ่งที่เกิดจากสัญชาตญาณ ซึ่งหมายความว่า เป็นสิ่งที่ติดตัวกับสัตว์และคนมาตั้งแต่กำเนิด ความต้องการอำนาจหรือพฤติกรรมการใช้อำนาจไม่ได้มาจากการเรียนรู้ แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ

จากการสังเกตพฤติกรรมของฝูงลิงและคน เดสมอนด์ มอริส กล่าวว่า ทั้งสัตว์และคนนั้นจะพยายามรักษาหรือเพิ่มสถานะภาพของตนในกลุ่มให้สูง ถ้าคนผู้มีอำนาจตายลงก็ต้องมีการแย่งอำนาจกันในหมู่คนที่เหลืออยู่ หรือบางครั้งผู้มีอำนาจอายุมากขึ้น กำลังวังชาสติปัญญาอ่อนลงก็จะถูกท้าทายโดยผู้ที่อยู่รองๆ ลงไป

แม้แต่ในยามปกติ ผู้ที่มีอำนาจหรือมีเกียรติสูงกว่าคนอื่น ก็ต้องวางตัวหรือปฏิบัติในลักษณะที่จะเป็นการช่วยรักษาสถานะภาพของตนเข้าไว้ไม่ว่าจะเป็นคนหรือลิงก็ตามคือจะมีลักษณะพฤติกรรมดังจะกล่าวต่อไปนี้

¹ Desmond Morris, *The Human Zoo*, (New York : McGraw Hill, 1969).

1. การแสดงลักษณะท่าทางแสดงความเหนือกว่า

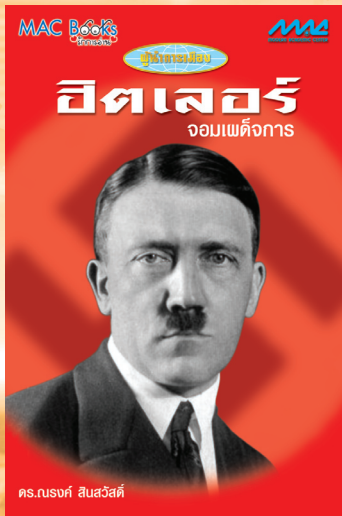
ในฝูงลิงบาบูนนั้นตัวที่มีสถานภาพสูงในกลุ่มจะมีขนหนาวยเรียงกันเป็นระเบียบ ในยามปกติไม่มีการขัดแย้งกับลิงตัวอื่นมันจะมีลักษณะอาการที่เยือกเย็น สบายๆ จะเดิน นั่ง หรือยืนก็ต้องวางมาด

มนุษย์ไม่มีขนยาวเหมือนลิงแต่ผู้เป็นใหญ่ก็จะใส่เสื้อที่มีราคาแพง เวลานั้น ยืน เดิน ก็วางมาด เวลาอยู่กับลูกน้องเขาก็จะวางท่าสบายๆ ในขณะที่ลูกน้องจะมีอาการสอรวม ซึ่งในลิงบาบูนก็จะเป็นเช่นเดียวกัน

แต่ในยามที่ตัวหัวหน้าจะแสดงอาการก้าวร้าวหรือแสดงอำนาจ เขาก็จะแสดงท่าให้น่าเกรงขาม เขาจะยืนหรือนั่งในที่สูงกว่าคนอื่น ซึ่งสำหรับลิงบาบูนมันก็ทำได้ง่ายเพราะหัวหน้ามักจะตัวใหญ่ เพียงแต่มันยึดตัวให้สูงเต็มที่ก็จะสูงกว่าตัวอื่นแล้ว ท่าทางของมันจะน่าเกรงขามมากขึ้นเมื่อลิงตัวอื่นๆ ขดตัวให้เล็กลงและแสดงอาการพินอบพิเทา

สำหรับมนุษย์นั้นผู้นำหรือหัวหน้าใช้เครื่องมือช่วยในการแสดงลักษณะท่าทางให้เด่นเหนือคนอื่นด้วย ไม่ใช่ใช้แต่ลักษณะของร่างกายอย่างเดียวเหมือนสัตว์ มนุษย์ใช้เสื้อคลุมใหญ่หนาซึ่งคนอื่นไม่มี ทำให้ดูน่าเกรงขาม แม้แต่มนุษย์ที่ยังล่าหลัง เช่น พวกอินเดียนแดง หัวหน้าก็ต้องมีเสื้อคลุม หัวหน้าเฒ่าของคนฮาวายก็เช่นเดียวกัน หัวหน้าก็มีเสื้อคลุมพิเศษ พระชั้นผู้ใหญ่ในลัทธิความเชื่อต่างๆ ก็จะมีเสื้อคลุม ในยามปกติเวลาคนใส่เสื้อนอกเข้าไปก็จะดูภูมิฐานกว่าคนที่ไม่ได้ใส่

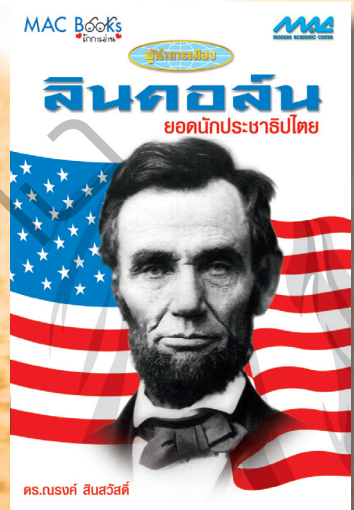
นอกจากใส่เสื้อคลุมแล้วมนุษย์ที่เป็นหัวหน้าก็จะใส่หมวกเพื่อให้ดูน่าเกรงขามเข้าไป พระราชาก็จะมีมงกุฎ ผู้นำทางศาสนาบางลัทธิความเชื่อก็จะใส่หมวกเข้าไปเพื่อให้ดูเด่นเป็นสง่าแตกต่างจากคนอื่น ยิ่งกว่านั้นเวลานั่งหรือยืนก็มักจะอยู่ในที่สูงกว่าคนอื่นคือมีบัลลังก์ หรืออยู่บนแท่น รับความเคารพ หรือมีคนแบกหาม หรือยืนอยู่บนพาหนะ รวมทั้งหลังสัตว์

หนังสือชุด

ผู้นำการเมือง

ประกอบด้วย

เส้นทางสู่ผู้นำการเมือง

5996406100

MACeducation.com
Your Education Online
www.MACeducation.com

9 789744 120779

ราคา 150 บาท